

SOM 100(0)

HET ZIJN BIJZONDERE TIJDEN, OOK VOOR HET ONDERWIJS. SOM 100(0) VERZAMELT DUIZEND ERVARINGEN OM MEE TE NEMEN IN DE GESCHIEDENIS EN HIERUIT TE LEREN VOOR DE TOEKOMST.

Een archief vullen, doe je niet alleen.

Daarom doen we een oproep aan alle leraren van kleuter- tot volwassenenonderwijs om met SOM 100(0) aan de slag te gaan. Samen kunnen jullie ervoor zorgen dat zo veel mogelijk stemmen uit het onderwijsveld weerklinken in onze archiefkast.

Breng SOM 100(0) in je klas.

Laat leerlingen antwoorden op één of meer SOM 100(0)-vragen. In deze bundel vind je de tien SOM 100(0)-vragen en inspirerende gevarieerde werkvormen om vanuit deze vragen samen met je leerlingen stil te staan bij de betekenis van onderwijs in tijden van corona. Brengt deze inspiratie je op nieuwe ideeën? Perfect! Laat je gaan en doe er helemaal je eigen ding mee.

Drop jullie antwoorden!

Om te kunnen leren uit alle ervaringen, is het belangrijk dat het resultaat van jullie actie in de klas wordt toegevoegd aan onze online archiefkast. Doe dit door de antwoorden in te dienen op de vragen op www.SOM1000.be of door een mail te sturen met jullie resultaten naar hallo@samenonderwijsmaken.be. Antwoorden op de vragen zijn welkom op alle mogelijke manieren: een tekst, foto, filmpje, tekening, 3D-installatie, enzovoort.

Samenwerken?

Kunnen wij jou helpen met het vastleggen van de resultaten? Heb je zin om voor deze activiteit de handen in elkaar te slaan met een SOM 100(0) onderzoeker? Contacteer ons dan via mail.

 @samenonderwijsmaken

 @samenonderwijsmaken

 #som1000

Activiteiten met de 10 vragen

Download de SOM 100(0)-vragenkaartjes en gebruik ze voor jouw activiteiten. Een paar ideeën om de tien vragen in één activiteit te bespreken, zijn:

- **Speeddate:** zet de leerlingen per twee tegenover elkaar. Lees één vraag voor en laat hen 1 minuut praten over het antwoord. Als de tijd om is, schuiven ze door naar de volgende gesprekspartner en krijgen ze een nieuwe vraag. Zo gaat het door tot de vragen op zijn. Laat hen op het einde hun favoriete antwoord noteren en indienen op de SOM 100(0) website.
- **Podcast:** laat de leerlingen in groepjes een podcast opnemen rond de verschillende vragen. Elke aflevering kan bijvoorbeeld een nieuwe nieuwe vraag centraal staan.
- **SOM 100(0)-brievenbus:** zet in je klas of school een brievenbus met daarop de vraag van de week. Zo kunnen de leerlingen doorlopend antwoorden indienen. Iedere week een (over)volle box? Geef ons een seintje, dan komen we deze graag ophalen.

#1

VELEN GEVEN TIJDENS DEZE CORONATIJD HET BESTE VAN ZICHZELF IN HET ONDERWIJS. AAN WIE ZOU JE EEN GESCHENK WILLEN GEVEN? WELK GESCHENK EN WAAROM?

#2

ALS JE DENKT AAN DE LOCKDOWN EN ALLE ANDERE CORONA-MAATREGELEN, WELKE MUZIEK PAST DAAR VOLGENS JOU HET BEST BIJ?

#3

WELKE CORONAVERANDERINGEN VOOR HET ONDERWIJS VIND JIJ HET LEUKSTE?

#4

ALS JE LATER AAN JE (ACHTER)KLEINKINDEREN VERTELT WAT JE HEBT GELEERD TIJDENS DE CORONATIJD, WAT ZEG JE DAN?

#5

ONDERWIJS IN CORONATIJDEN, HET IS NIET VANZELFSPREKEND. WAAR DROOM JIJ VAN OF WAAR LIG JE VAN WAKKER?

#6

WAAROM ZOU JE NOG NAAR JE SCHOOL GAAN ALS ALLE LESSEN OOK DIGITAAL BESCHIKBAAR Zouden zijn?

#7

WAAR EN WANNEER LEER JE HET LIEFST?
WAAR EN WANNEER LEER JE HET MEEST?

#8

WELK BEELD OF WELK VOORWERP SYMBOLISEERT VOOR JOU ONDERWIJS TIJDENS DE CORONAPERIODE? WAAROM?

#9

WAT GEEFT JE ENERGIE OM TE BLIJVEN LEREN EN VOOR SCHOOL WERKEN TIJDENS DE CORONATIJD?

#10

ALS WE NA CORONA ONZE SCHOOL OPNIEUW KUNNEN ONTWERPEN: HOE ZIET JOUW IDEALE SCHOOL ER DAN UIT?

#1 VELEN GEVEN TIJDENS DEZE CORONATIJD HET BESTE VAN ZICHZELF IN HET ONDERWIJS. AAN WIE ZOU JE EEN GESCHENK WILLEN GEVEN? WELK GESCHENK EN WAAROM?

TIP

Op www.canva.com kunnen leerlingen aan de slag gaan met een gratis en gebruiksvriendelijk online ontwerpprogramma.

Zeg het met een kaartje

Wie moet er extra in de bloemetjes worden gezet? Laat de leerlingen een gepersonaliseerd kaartje ontwerpen voor een persoon die voor hen het verschil maakte. Op het kaartje wordt het geschenk afgebeeld, met daarbij de boodschap: 'ik geef jou dit geschenk, omdat...'. Dit kan op verschillende manieren:

- aan de hand van een digitaal ontwerpprogramma. De leerlingen kunnen zo experimenteren met digitaal grafisch ontwerp.
- In hout: de vorm van het kaartje figuurzagen, graveren met een houtbrander of lasercutter.
- Op papier: experimenteren met verf, kalligrafie, collage ...

#2 ALS JE DENKT AAN DE LOCKDOWN EN ALLE ANDERE CORONA-MAATREGELEN, WELKE MUZIEK PAST DAAR VOLGENS JOU HET BEST BIJ?

TIP

Ableton heeft een interactieve [website](#) waar je de grondbeginselen kan leren om zelf digitale muziek te maken.

De coronaplaylist

Stel een afspeellijst samen met je klas. Laat hen nadenken wel lied zij het meest associëren met onderwijs in deze tijden. Laat hen dit lied opschrijven, of maak een gedeelde afspeellijst op youtube of spotify. Ga met leerlingen in gesprek over hun keuzes voor de playlist.

De coronasong

Laat de leerlingen zelf een coronalied maken. Dat kan op 1001 manieren: verzin nieuwe tekst bij een bestaand lied of componeer iets totaal nieuw, laat het lied spelen door leerlingen met een instrument, maak een rap, iets a cappella of net iets zuiver instrumentaal, experimenteer met body percussion of met elektronische muziek, in groepjes of alleen, in het Nederlands, in het Frans of in het Engels...

#3 WELKE CORONAVERANDERINGEN VOOR HET ONDERWIJS VIND JIJ HET LEUKSTE?

TIP

Trek voor deze activiteit naar buiten.

Laat hen de voor- en nadelen in een gedicht gieten.

Fantastisch, toch?

Brainstorm met je klas over coronaveranderingen. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een 'voor en na corona'-tabel. Laat hen vervolgens deze veranderingen rangschikken van verschrikkelijk tot fantastisch of laat de leerlingen zich voor elke verandering fysiek verplaatsen op een spectrum van fantastisch tot verschrikkelijk.

Elk nadeel z'n voordeel

Som een aantal coronaveranderingen op. Laat de leerlingen bij elke verandering minstens één voordeel noteren. Het moeten niet telkens grote voordelen zijn, het mogen ook kleine grappige dingen zijn (bijvoorbeeld: de hele dag pyjama aanhouden).

#4 ALS JE LATER AAN JE (ACHTER)KLEINKINDEREN VERTELT WAT JE HEBT GELEERD TIJDENS DE CORONATIJD, WAT ZEG JE DAN?

TIP

De Duitse campagne-filmpjes en meer info daarover, vind je op de website van VRT NWS.

De oefening kan ook in een andere taal worden gedaan.

"Seg, oma..."

Speel een rollenspel waarin een kleinkind een grootouder ondervraagt over onderwijs in coronatijd. Maak duo's, verdeel rollen en laat de leerlingen met elkaar in gesprek gaan. Dit kan klassikaal of gewoon per twee. Laat hen op voorhand nadenken over vragen die kunnen worden gesteld, of zorg zelf voor een leidraad.

Veteranen van de coronawinter

De Duitse overheid heeft opvallende campagnefilmpjes verspreid op sociale media. In een parodie op oorlogsdocumentaires halen de zogezegde veteranen van de coronawinter van 2020 herinneringen boven. Laat de leerlingen zelf een boodschap opnemen over hoe ze "leerden" tijdens deze periode. Laat hen dit zelf inspreken, of laat hen samenwerken met ouderen.

**#5 ONDERWIJS IN CORONATIJDEN, HET IS NIET VANZELFSPREKEND.
WAAR DROOM JIJ VAN OF WAAR LIG JE VAN WAKKER?**

TIP

Een handige tool om samen online te brainstormen is google jamboard.

Op de website van 'creatief schrijven' staat een downloadbare lesmap over slap poetry.

I have a dream

De leerlingen sluiten hun ogen, leggen hun hoofd op de bank en denken na over hoe zij hun onderwijs de afgelopen maanden hebben beleefd. Hang/schrijf/projecteer de woorden 'I have a dream' aan bord. Laat de leerlingen elk op een post-it schrijven wat zij dromen voor onderwijs. Plaats de post-its aan bord onder de quote.

Slam poetry

Waar liggen leerlingen van wakker? Slam poetry is een laagdrempelige expressievorm om gedachten, gevoelens, frustraties en dromen te verwoorden en te uiten. Start met een opwarmer, laat hen in de pen kruipen en sluit af met een moment van voordracht.

#6 WAAROM ZOU JE NOG NAAR JE SCHOOL GAAN ALS ALLE LESSEN OOK DIGITAAL BESCHIKBAAR ZOUDEN ZIJN?

TIP

Een schriftelijke oefening rond argumenteren, maar er kan ook een mondeling debat over worden gevoerd.

Beste Directeur

Stel, Corona is voorbij en de directeur beslist dat alle lessen digitaal beschikbaar worden gesteld voor een volledig schooljaar en het schoolgebouw elke dag open is. Wat zou volgens de leerlingen in dat schoolgebouw moeten gebeuren? Zijn bijeenkomsten nog nuttig? Wie moet daar zijn en wanneer? Waarvoor dienen de klaslokalen? Hoe ziet een dag- of weekplanning eruit? Deze opdracht kan ook vanuit een andere insteek gebeuren, namelijk dat de lessen digitaal beschikbaar zijn, maar de scholen NIET open gaan. Wat zouden ze het hardst missen? Hoe beïnvloedt dit hun leren? Waar zien ze problemen of mogelijkheden? Bezorg deze brieven aan SOM 100(0), of misschien ook aan de schooldirecteur zelf.

**#7 WAAR EN WANNEER LEER JE HET LIEFST?
WAAR EN WANNEER LEER JE HET MEEST?**

TIP

Op het internet kan je door het boek van Mollison bladeren, laat de leerlingen hier inspiratie opdoen.

Laat de leerlingen originele pictogrammen verzinnen of laat hen pictogrammen opzoeken op het internet.

Where children learn

Fotograaf James Mollison bundelde in 'Where Children Sleep' een fotoreeks van kinderen over de hele wereld en hun slaapplek. Maak met je klas een remake van Mollison's werk met de titel 'where children learn'. Leerlingen zorgen voor een foto van zichzelf en van hun favoriete leerplek. Dit kan thuis zijn, op school of nog ergens anders. Bundel ze en ga erover in gesprek.

Pictogram

In een bibliotheek hangen pictogrammen van wat verplicht of verboden is. Welke pictogrammen hangen op in de leer- of studeerplek van de leerlingen? Presenteer de pictogrammen aan elkaar.

#8 WELK BEELD OF WELK VOORWERP SYMBOLISEERT VOOR JOU ONDERWIJS TIJDENS DE CORONAPERIODE? WAAROM?

TIP

Meer info over de visual thinking strategy methodiek vind je op: <https://mediawijs.be/praktijken/visual-thinking-strategies-rondleidingen>

Tijdcapsule

Vul met je klas een tijdcapsule. Elke leerling zorgt voor een voorwerp of beeld dat ze linken aan onderwijs tijdens de coronaperiode. Laat hen nadenken over momenten, voorwerpen, personen of plekken die een belangrijke rol hebben gespeeld. Spreek af met je klas dat deze capsule een door de leraar bewaard wordt en over een aantal jaar weer naar boven wordt gehaald.

Visual thinking strategy

De leerlingen selecteren een kunstwerk dat voor hen gelinkt is aan onderwijs in coronatijden. Ze gaan in groepjes van drie aan de slag met de visual thinking strategy. In deze gespreksmethodiek staan drie basisvragen centraal: Wat gebeurt er? Waaraan zie je dat? Wat gebeurt er nog meer?

#9 WAT GEEFT JE ENERGIE OM TE BLIJVEN LEREN EN VOOR SCHOOL WERKEN TIJDENS DE CORONATIJD?

TIP

Maak met mentimeter een overzicht van de energie top drie van de hele klas.

Leg de figuurlijke link met natuurwetenschappen.

Hoeveel volt is er nodig om jouw licht te laten branden? Hoe veel volt voorzien de verschillende factoren jou?

Energie?

Op welk moment tijdens de coronaperiode had je veel energie om te leren? Op welk moment helemaal niet? Wat zorgde daarvoor?

Energie top drie

Brainstorm met je klas over alles wat energie geeft om te leren en over wat die energie net wegneemt. Denk na over personen, spullen, plaatsen of activiteiten. Geef hen drie rode en drie groene post-its. Op de groene schrijven ze wat hen persoonlijk het meest energie gaf, op de rode waar hun energie van wegging. Ten slotte stellen ze in duo's een ultieme top 3 op van energiegivers en -rovers. Ga in gesprek over hun keuzes over de volgorde.

#10 ALS WE NA CORONA ONZE SCHOOL OPNIEUW KUNNEN ONTWERPEN: HOE ZIET JOUW IDEALE SCHOOL ER DAN UIT?

TIP

Start met een brainstormsessie waarbij leerlingen zelf met stellingen naar voren komen over onderwijs in de toekomst.

Debat

In een talkshow wordt een debat gehouden over de toekomst van de scholen in enkele stellingen, bijvoorbeeld: in de toekomst...

- wordt gedeeltelijk afstandsonderwijs (meer thuis leren) de norm.
- is een dag niet meer ingedeeld in lestijden van 50 min. en is er meer ruimte voor flexibele werktijd
- is school in de eerste plaats een ontmoetingscentrum, lessen volgen gebeurt thuis.

Verdeel de klas in groepen en geef elke groep een stelling. Laat hen een positie innemen t.a.v. de stelling en vervolgens argumenten formuleren waarom (en hoe) dit wel of niet zou werken. Hou over iedere stelling een debat, met telkens gespreksvoerders, verslaggevers en moderatoren.